

388200

STATUTELE
SOCIETATEI ROMANE
DE LECTURA
IN CLUSIU

(Intarite decàtra inaltul Presidiu alu c. r.
Locotenintie transilvane sub datulu

BCU Cluj Sibiu 22 Martie 1861. Library Cluj

N-rulu pres. 1189.

8—12.)

GHERLA

Tipografia „Aurora“ A. Todoran
1901.

388200

STATUTELE
societății române de lectură
în Clușiu.

(Intarite decătra înaltulu Presidiu alu c. r. Locotenintie
transilvane sub datulu Sibiiu 22 Martie 1861.

N-rulu pres $\frac{1189.}{8-12.}$

A)

Scopulu societății.

§. 1.

Scopulu societății este înaintarea în cultur'a
mai înaltă și în estetica, prin lectur'a de opuri și
diuarie românești scopului corespondentorie.

B)

Mijlocele.

§. 2.

Mijlocele sunt adunarea unei biblioteci mai
cu sêma din produse literare române, apoi ger-
mane, magiare și alte produse, precumu și no-
vele literare, scopului corespondentorie.

Mijlocele pecuniare sunt: spendele, ce se
voru primi dela binevoitorii și patronii societății,
precumu și contribuiri dela membrii societății.

§. 3.

In societate se primesce totu insulu cu cultura, si portare morala.

§. 4.

Fiescecare membru la intrarea sa in societate se oblęga ca un reversu de man'a sa scris, cā va remané unu anu intregu in societate, si in lun'a d'antāiu a intrarei sale va contribui 2 fl., ęra dupa acea pe fiescecare luna 1 fl. v. a. totu anticipamente.

Acei membri inse, cari locuescu afara de Clusiu, si dorescu a fi primiti de membri ai societatei, voru contribui pe lun'a d'antāia 1 fl. si pe lunele următorie cāte 50 cr. v. a., ęrasi anticipamente.

§. 5.

Cadintiele mai susu ficsate au se se platęsca la cassariulu societatei pe langa quietantia, si contraquietantia.

Dara comitetulu societatei are potere in casuri extraordinarie a primi membri in societate si fora contribuirea competente.

Preste totu se supune inse, cā toti domnii membri voru contribui cadintiele loru la tempulu seu, neputendu altmentrelea se sustee societatea.

Dęca totusi unulu sęu altulu dintre membrii societatei in curgerea anului ar remané in restantia cu respunderea contribuitorulu, unulu ca acel'a indreptatiesce pe societate, cā ratele restante cu finea fiescecarui anu pe spesele sale se le pōta incasā prin c. r. Judecatoria cercuala din Clusiu,

séu altu foru de ori-sî-ce numire urmatoriu in competint'a ei.

§. 6.

Ori-cine ar dorí se intre in societate, are mai antâiu de a se insinuá la directorele, séu la vre-unu membru al comitetului.

In conferinti'a cea mai aprópe a comitetului se va votá asupr'a insinuatului in secret, sî se va decide, décã se primesce séu nu, prin majoritatea voturilor; de sêne se intielege in casulu refusarei, refusatulu n'are dreptu de a poftí deslucire pentru refusarea sa.

Deregatorii c. r. civili sî militari, apoi ofici-erii de militia se primescu in societate indata ce s'au insinuat la directore, sî fora a se mai votisá asupr'a loru.

§. 7.

Déca careva dintre membri doresce a esí din societate, acel'a inainte de finirea anului cu trei luni computatu dela intrare-i in societate, are a face cunoscuta esírea sa, pentrucà in casu contrariu sî pe anulu urmatoriu se va privi de membru al societatei, sî va fi obligatu la respunderea contributiunei.

C)

Conducerea afacerilor societatei.

§. 8.

Societatea concrede ingrijirea cu privire la esistentia-i, pastrarea ordinii bune, economia sî la acurat'a padire a statuteloru unui comitetu.

§. 9.

Comitetulu provisoriu stă din 8, și după înpreguirări din 12 membri; domni parochi romani, încât voru dori a fi primiti în societate și voru voi a primi atare oficiu, sunt membri permanenti ai comitetului; era membrii celi-alalti se voru alege de societate prin majoritate de voturi.

§. 10.

Comitetulu apoi are se alege din sinulu seu prin voturi secrete unu directoru, vice-directore, unu cassariu, un controloru, unu secretariu, și unu bibliotecariu.

§. 11.

Fiescecare membru se primesce pe unu anu, cu toate acestea înse fiescecare membru emeritu poate fi de nou alesu.

§. 12.

Directorele comitetului presiede în toate consultările comitetului, care trebuie se se tiena celu puțin odata pe luna; cându voturile membriloru se impartu egal, votulu directorului este decisivu.

Tempulu ședintieloru pentru comitetu se defige decâtă directoru, era tempulu și conchiama-rea adunării generale a societății — celu puțin de 2 oră pe anu — se decide în comitetu.

§. 13.

Administrarea averii societății este concrediuta comitetului; asemenea și ducerea tuturor afaceriloru, a percepteloru, și a erogateloru ei.

a) Comitetulu decide asupr'a primirei membriloru in societate.

b) Aseminea asupr'a castigarei opuriloru, si diuarieloru literarie.

c) Elu are dreptu a cere dela cassariulu si controlorulu societatei in tóte patrariete de anu, si dupa impregiuràri, si mai adeseori computu.

d) Densulu e obligatu a incredintiá computulu anuale aretatu de cassariulu si controlorulu societatei la doi revisori, si rezultatulu acelei a-l asterne adunarei generale pentru mijlocirea absolutoriului.

e) Elu e oblegatu a dá adunarei generale una representatiune despre faptuirea si folósele societatei, si despre numerulu nou-primitiloru membri.

f) Comitetulu ingrijesce pentru intemeierea, sustinerea si crescerea unui fondu de reserva.

§. 14.

Societatea va avé unu sigilu cu inscriptiunea „Sigilul Societatei romane de lectura in Clusiu.“

§. 15.

Sigilu-lu pastré dia directorele societatei.

§. 16.

Societatea stà sub patriociniulu Escelentiei Sale D. Parinte Metropolitu gr. cat. Conte Alexandru St. Siulutiu, si a Ilustritatei Sale D. Parinte Episcopu gr. cat. Joane Alexi, precum si alu altoru barbati, carii vor protege si ajutóra societatea.

§. 17.

Decumva societatea acésta candva aru veni a se desface, atunci tóte mobilele se se vendia in licitare publica, éra sum'a castigata dinpreuna cu capitalulu ce s'ar aflá in bani dupa depurarea pasiveloru societatei, precumu si biblioteca, si tóte scrisorile societatei se se asemnedie decátra adunarea generala in contielegere cu D. D. Patroni, si dupa maioritaea voturilor unui institutu de invetiamentu romanescu, ori in fine pentru ori-ce asociatiune literaria romanésca din monarchi'a austriaca.

§. 18.

Societatea se va dechiará de desfintiata atunci, candu numerulu membrilor societatei aru deveni la numerulu membriloru comitetului.

§. 19.

In statutele presente este prescisa norm'a, dupa care are a se constitui societatea.

Modificarea acestoru statute se póte intemplá numai cu voi'a adunarei generale, si cu sanctiunarea mai inalta.

REGULAMENTU DE CASA

pentru societatea de lectura romana
din Clusiu.

Intrarea.

§. 1.

In localulu societătii numai membrii, ospetii, cofetariulu și servitorii ei potu avé intrare. Cestiunea ospetilor este normata în §. 8. alu acestui regulamentu.

§. 2.

A duce cani in localulu societătii este opritu.

Localulu.

§. 3.

Localulu se deschide vér'a la 6, érn'a la 7 óre deminéti'a, și se inchide sér'a dupa 10 óre, conform contractului de chiria.

Jocurile hasarde, și colectele.

§. 4.

Jocurile hasarde și oprite prin lege, cersiri și colectările suntu eschise. Pentru scopuri filan-

tropice inse, cu permisiunea directorului, se potu pune cóle de subscrieri pre mės'a de scrisu, fara provocare directa la subscriere.

Obiectele și mobiliele.

§. 5.

Tóte obiectele și mobiliele societății stau la dispositiunea membriloru, fără a se poté departá ceva din localitate. Numai cărți din biblioteca se pot duce și acasa, pre tempu de optu dîle, de la archivariu, prelanga reversalu.

§. 6.

La tóte aceste se recere deosebita crutiare; daun'a causata cu voi'a séu negrija, dein partea causatoriului este a se restitui imediatu.

§. 7.

Paletóne, palarii, ploiarie și bastónele suntu a se relocá la locurile și cuiariiele destinate spre scopulu acest'a. A le tiené la cine nu este permisu.

Ospetii și membrii ajutatori.

§. 8.

Fiecare membru are dreptu a introduce in societate și a recomandá óspeti, cari, prelanga in-scrierea in libelulu óspetiloru, se bucura de tóte drepturile membrilor, afara de dreptulu votului decesivu in adunări, și anume gratuitu.

Locuitorii din locu inse numai pentru 24 óre, alti transilvaneni pentru 3 dîle și numai odata la anu se potu folosi de dreptulu de óspe. Escep-

tiune se face pentru dame. La barbati numai celor din departări mai mari, séu tiére straine, li se concede dreptulu de óspe pana la 8 dile.

§. 9.

Doritoriloru, de a se folosi sí mai de multe ori de dreptul acest'a, li-se permite, cu eschidearea locuitorilor din locu, a se inscrie de membrii ajutatori. De acestu dreptu dame sí sodali romani inca se potu folosi.

Civii universitari.

§. 10.

Civii univèrsitari sunt priviti de membri ordinari, cu dreptu de reprezentatiune in comitétu, prin 4 membri alesi pre unu anu sí impartasíti comitétului.

§. 11.

Toti acesti membri inse, afara de reprezentantii universitariloru, in adunări numai cu votu consultativu potu participá.

Tacsele anuale.

§. 12.

a)	Pentru membri ordinari . .	12 fl.
b)	„ „ ajutori . .	6 fl.
c)	„ „ universitari .	4 fl.

§. 13.

Acelu membru, care se inscrie in prim'a jumetate a anului, detorédia tacs'a intréga, cei inscrisi in a dóu'a jumetate, numai jumetate tacs'a.

§. 14.

Fiecare membru e datoriu a solvi tacs'a anuale in două rate anticipative, in 1-a Ianuarius si 1-a Juliu; esceptiune pentru universitari, cari prim'a rata o solvescu pana in 15 Octobre, a două'a pana in 15 Martiu inclusive, in fiecare anu scolasticu.

§. 15.

Dupa trecerea termineloru fără resultatu, la 30 zile restantarii suntu a se provocá din partea comitetului la platire, si de ar remané provocarea fără efect inca 30 zile, conspectulu loru este a se afisiá publice in localitate, cu provocare inca pre unu terminu de 30 zile, dupa care urmédia improcesuarea pre cale legala.

Incetarea dreptului de membru.

§. 16.

Cine va cadé in falimentu, cercetare criminale prin punere in stare de acusa, ori in procesu cu societatea, pana la regularea definitiva a cestiunei nu póte fi nici membru, nici óspe, nici comandatu de cineva cá atare, si nu póte avé intrare, dein care cauza conspectulu acelor'a se va afige in localitate.

Eschiderea membriloru.

§. 17.

Eschiderea ori-carui membru din societate numai pentru fapte contr'a buneii cresceri, séu a caracterului póte avé locu. Propunerea de eschidere, totudeun'a motivata, in scrisu si subscrisa

macaru de 3 membri, sub sigilu este a se adresá directorelui.

§. 18.

Directorele are drept a judecá preste acusa, eventualu a ascultá sí pre acusatú, sí déca va aflá cestiunea nemotivata, a o sí respinge.

In casu contrariu e detoriu, cu observatiunile séu justificarea acusatului dimpreuna in terminu de 8 dile, a o presentá comitetului spre decidere.

Contra decisiunei comitetului, atât acusatorii, câtú sí acusatulu in 3 dile potú recurá la adunarea generale a societátii. Decisiunea comitetului inse pana la schimbare remane in valóre sí este esecutabila.

BCU Cluj / **Tacsele jocurilor.** ibrary Cluj

§. 19.

A) Biliardulu.

Díu'a pre óra . . . . . 24 cr.

La luminare pre óra . . . . . 36 cr.

Doritorilor de a jocá mai multu de dóue partíe, numai in casulu acel'a le este permisú, déca altu cineva nu s'a insinuatú. Cand mai multi dorescu a jocá, sí nu se pot invoí asupr'a ordinei, in care au se urmedie, prioritatea e acelor'a, cari primadata s'au insinuatú la supraveghiatoriu (servitoriu). Dupa finirea partíei, séu afara de joculu pe óra, nu este permisú nimenui a folosí bilele, séu a se jocá singuru, nici a siedé pre més'a de biliardu, séu a aruncá bilele de susu pre mésa.

In fine jocurile sociali, de mai multe persóne, suntu a se preferí fatia de altele.

B) Cartile de jocu.

Pentru nóue, dela 2 persóne câte . 25 cr.

” ” ” ” ” in susu câte 20 cr.

” vechi de persóna . . . . 10 cr.

Déca càrtile nóue din nebagare de séma se strica séu mangescu, cu altele nóue numai in casulu acél'a potu fi schimbate, déca din nou va fi platita tacs'a loru. Déca inse prin mangire, séu déca cineva rumpendu un'a singura bucata, devinu nefolosibile, afara de pretiulu folosintiei este a se plati sí pretiulu loru, ca vechi; in casulu acést'a concernentele, le póte sí luá la sine. Déca o societate de joc in decursulu jocului le schimba de mai multe ori, pretiulu loru este a se plati de atâte ori, de câte ori le schimba.

C) **Siaculu** . . . . . 6 cr.

D) **Domino** . . . . . 5 cr.

La luminare tacsele B) C) sí D) se numera tóte duplu. Aceste tacse, dupa terminarea jocuri-loru, pre langa inferire fara corectiune sí subscriere in libelulu destinatu spre acestu scopu, suntu a se solvi la momentu. Intardiare mai multu de 24 óre nu póte avé locu.

Comitetulu.

§. 20.

Comitetulu este indetoratu a tiené siedintia in tóta lun'a odata, sí anume in prim'a domineca a lunei la 3 óre p. m., sí are dreptu a statorí sí a straformá regulamentul de casa dupa recerintie,

decisiunile sale, pre langa publicare, si pana la abrobarea adunarei generale, sub responsabilitatea sa le p^ote esecut^a. C^ontrol^edia cass'a, si decide asupr'a plansorilor si propunerilor.

§. 21.

Adun^oările le conv^oca si conduce directorele. Decisiunile se aduc cu majoritatea voturilor, cele de interesu generalu se afis^edie in localitate. La intreb^ori personali at^ot siedintiele c^ot si votis^oările suntu secrete.

Plansori si propuneri.

§. 21.

Pentru plansori si propuneri este libelu espusu in localitate, in care ori ce plansori contr'a ordinei, servitiului, ori alte scaderi, si propuneri in interesulu societ^otii, dein partea membriloru, suntu a se inscrie in limb'a romana si subscrie; pentru c^o inscrieri in alte limbi, s^eu nesubscrise, nu se potu lu^a la pertractare.

§. 23.

Libelulu de plansori si propuneri este a se present^a la t^ote siedintiele comitetului, care decide asupr'a loru, pre l^onga inferirea decisiunei subscribe de directoru si secretariu.

*Din siedinti'a comitetului tienuta in Clusiu,
5 Septembrie 1891.*

Dr. Gregoriu Silasⁱ m. p.
vice-directoru.

Dr. Aurel Isacu m. p.
secretariu.